

[Poul Møller.]

af mænd, der vel ikke sætter sig andre mål end Eisenhower, Foster Dulles og Herter, men som efter alle solemærker at dømme er indstillet på at anvende en anden fremgangsmåde for at nå disse mål. Endnu ved vi ikke meget om den nye præsidents metoder og midler, men så meget fornemmer vi dog, at han i højere grad end det tidligere styre vil tage selvstændige initiativer. Denne vilje er efter vort skøn i sig selv et fremskridt. Selv med de allervernligste følelser over for den forrige administration i USA havde vi efterhånden alle sammen en fornemmelse af, at den taktisk havde bragt sig i defensiven, at dens doktriner næsten altid var advarsler og erklæringer, der klart tilsigtede at spærre Sovjetunionen ude fra nye aktioner. Jeg er overbevist om, at den frie verden skylder mænd som Eisenhower og Foster Dulles megen taknemlighed for den fasthed, de i deres udenrigspolitik lagde for dagen i Berlin, Libanon og sidst til støtte for FNs generalsekretær. Takket være denne holdning fik friheden mulighed for at overleve i en tid, hvor truslen var overhængende, og hvor håbet i hvert fald i periodens begyndelse var spinkelt.

Men trods enorme ofre af økonomisk karakter til udviklingshjælp og til beskyttelse af den vestlige verden var det, som om der ikke kunne gøres det mindste fremskridt henimod varige løsninger, og vestens folk følte ofte en vis afmagt ved at se de politiske initiativer forbeholdt de østlige stormagter. Der er ingen tvivl om, at det nye hold mænd, der i dag har ansvaret for den største vestlige stormagts udenrigspolitik, er indstillet på, om jeg så må sige, en mere bevægelig og mere levende fremgangsmåde for at sikre en stabil fred og folkenes frihed. Endnu kan vi kun skønne over deres intentioner, endnu har den nye regering ingen resultater at fremvise, og én ting må vi være klar over: denne nye taktik kræver mere end den gamle, og den kan meget let udsætte sig

for en risiko, som den defensive fremgangsmåde var foruden.

Der er grund til at fremhæve, at den nye amerikanske regering på visse områder — tilsyneladende i hvert fald — i højere grad vil frigøre sig for de vesteuropæiske magter end den tidligere regering. Dette gælder formentlig især forholdet til udviklingslandene, hvor Kennedyadministrationen åbenbart ikke vil føle sig ledet af europæiske sympatier eller antipatier, men søge frem til en selvstændig amerikansk linje.

Medens således nye folk har indtaget nøglestillinger i USA, er Sovjetunionen fortsat under den gamle ledelse. Hr. Khrusjtjev har i det forløbne år vist sig at være i besiddelse af alle grader af menneskeligt temperament, snart vred, snart glad, snart voldsomt truende, snart fredsommelig, snart brødlende og demonstrerende, snart mild og venuesæl. Således har vi lært den russiske enehersker at kende, og ét mål har han i hvert fald nået ved alle disse demonstrative omskiftelser: aldrig at gøre os trygge, aldrig at få os til at tro på, at dagen i morgen vil blive som dagen i dag. Hvor ubehageligt dette end kan være, så indebærer det i hvert fald, at vi ikke dulmes i søvn. Muligvis skyldes denne fremgangsmåde troen på, at mennesker ikke kan holde ud at leve i en atmosfære, der evindeligt skifter fra håb til frygt; muligvis og snarere er stemningsomslagene en refleks af den svingende temperatur i det russisk-kinesiske forhold. Givet er det, at graderne her svinger fra sibirisk kulde til tropisk varme. Ét har vi lov til at gå ud fra, og det er, at hvis Sovjetunionen i den ene eller den anden sag skulle indrømme ved forhandlingsbordet, så ville det ikke ske med Maokinas gode vilje; og ved isolerede aktioner snart i Korea, snart i Tibet eller Laos vil det kommunistiske Kina stadig sørge for at bringe sig i erindring og være i stand til at forhindre en varig afspænding.

Maokinas politik og stalinistiske kurs